

Báo cáo thực hiện Nghị quyết 19 và 35
về cải cách môi trường kinh doanh
và phát triển doanh nghiệp
— Góc nhìn từ doanh nghiệp

Report on The implementation of Resolution No.19 and No.35
on business environment reform and business development

— A View from Business

Hà Nội, 20/11/2018

Nội dung trình bày

GIỚI THIỆU
BÁO CÁO

01

02

NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG
CỦA NGHỊ QUYẾT 19 VÀ NGHỊ QUYẾT 35

KẾT QUẢ THỰC HIỆN CÁC NHIỆM VỤ ĐƯỢC
GIAO TẠI MỘT SỐ BỘ NGÀNH ĐỊA PHƯƠNG

03

04

KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

19
35

Giới thiệu

GIỚI THIỆU BÁO CÁO

BỐI CẢNH

- Đã qua 5 năm NQ 19 và 2 năm NQ 35
- Các chỉ số có cải thiện nhưng không được như kỳ vọng

MỤC ĐÍCH

- Lấy ý kiến từ đối tượng thụ hưởng trực tiếp
- Cung cấp góc nhìn về việc thực hiện NQ từ cấp cơ sở
- Ghi nhận mô hình hay, thực tiễn tốt để chia sẻ rộng rãi

PHƯƠNG PHÁP

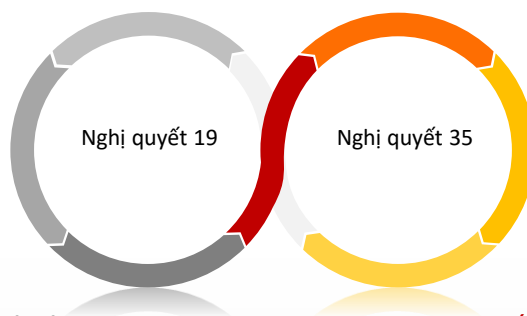
- Dữ liệu thống kê PCI
- Phỏng vấn sâu
- Thảo luận nhóm

Những vấn đề chung Nghị quyết 19 và Nghị quyết 35

VAI TRÒ CỦA NHÀ NƯỚC KIẾN TẠO PHÁT TRIỂN ĐỐI VỚI KINH TẾ TƯ NHÂN

Tiêu chuẩn quốc tế
So sánh với nước khác
Định lượng, khách quan
Mục tiêu ASEAN-4
Nhiệm vụ: 10 + 2

10 nguyên tắc của thể chế kinh tế
Nhiệm vụ:

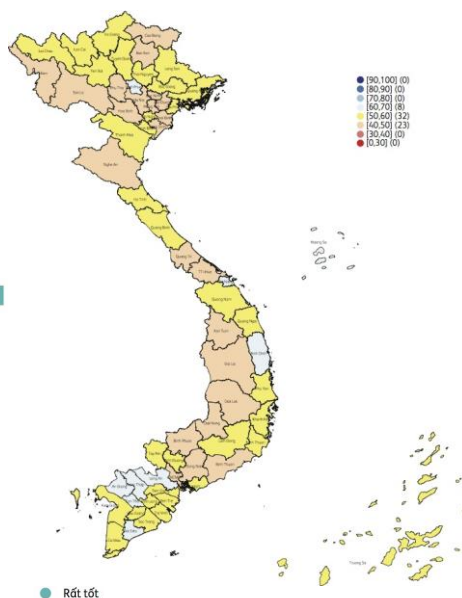
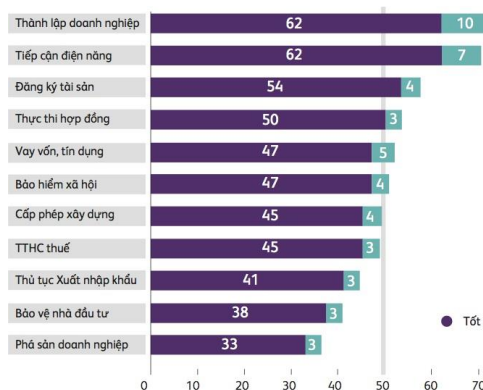
- Thủ tục hành chính
- Công khai thông tin
- Dịch vụ hỗ trợ
- Giảm chi phí kinh doanh
- Thanh kiểm tra doanh nghiệp

Kết quả thực hiện các nhiệm vụ
tại một số bộ ngành, địa phương

Cải thiện các lĩnh vực NQ 19

- Cải thiện đáng kể
- Không đồng đều giữa các lĩnh vực, địa phương
- Thấp hơn kỳ vọng của doanh nghiệp

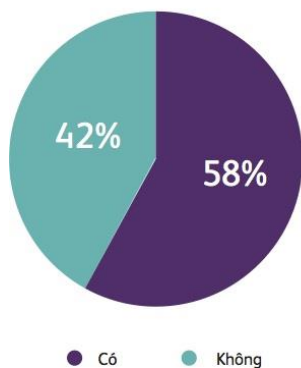

Tỷ lệ doanh nghiệp đánh giá có sự cải thiện tốt hoặc rất tốt các lĩnh vực của NQ 19

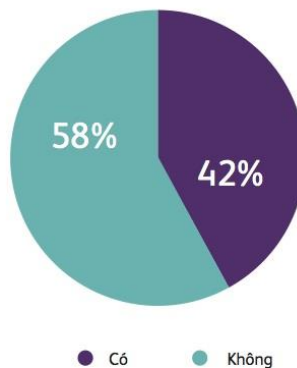
Cắt giảm điều kiện đầu tư kinh doanh

Tính đến hết tháng 10/2018 đã có 15 Nghị định cắt giảm ĐKĐTKD

Tỷ lệ Doanh nghiệp phải xin Giấy phép kinh doanh có điều kiện

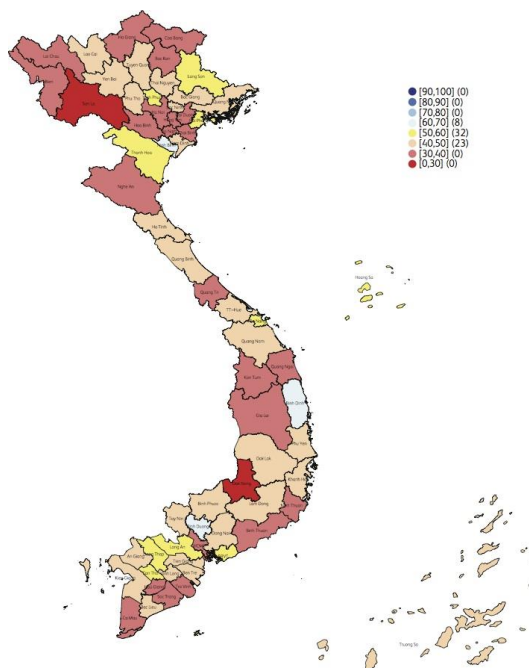

Tỷ lệ Doanh nghiệp gặp khó khăn khi xin Giấy phép kinh doanh có điều kiện

Xuất nhập khẩu và kiểm tra chuyên ngành

- Chỉ có 43% doanh nghiệp đánh giá có sự thay đổi tích cực về xuất nhập khẩu
- Các địa phương có cảng biển lớn, có cửa khẩu hoặc nhiều doanh nghiệp sản xuất công nghiệp thì đánh giá tốt hơn

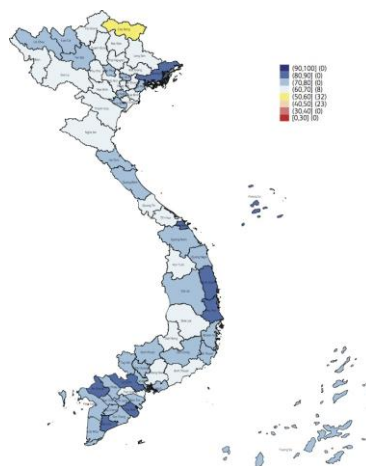
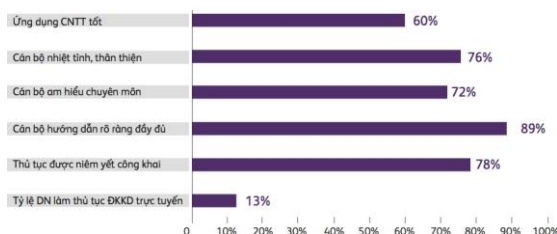
Thực tiễn tốt – Nghị định 15 về an toàn thực phẩm

Tiết kiệm 90% chi phí hành chính,
10 triệu ngày công và 3700 tỷ đồng mỗi năm cho DN

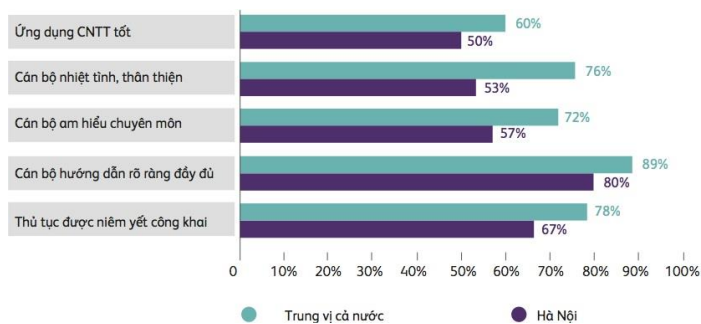
Khởi sự kinh doanh

- Thủ tục đăng ký kinh doanh được đánh giá cao
- Vấn đề ứng dụng CNTT còn chậm, mới chỉ có 13% DN làm thủ tục trực tuyến

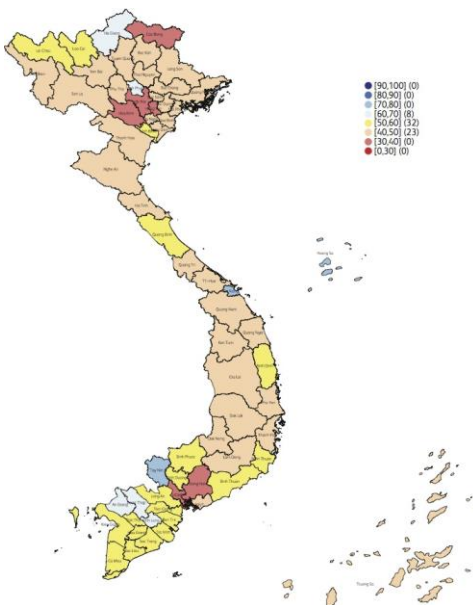
Thực tiễn tốt - Kế hoạch cải thiện chỉ số gia nhập thị trường của Hà Nội

- Hà Nội thường xếp cuối bảng về chỉ số gia nhập thị trường
- 2017 và 2018 bắt đầu có kế hoạch cải thiện
 - Giảm thời gian, bước thủ tục, hỗ trợ chi phí...
- Doanh nghiệp than phiền về thái độ phục vụ hơn là thời gian, chi phí

Giấy phép xây dựng và giấy phép liên quan

- 49% doanh nghiệp đánh giá có chuyển biến
- Chủ yếu thuê khoán dịch vụ
- Có phản ánh về tình trạng cán bộ xử lý hồ sơ trực tiếp hoặc qua công ty sên sau làm dịch vụ hồ sơ cho DN
- Đã có sự liên thông giữa thủ tục xây dựng và thủ tục PCCC nhưng mức độ liên thông thấp

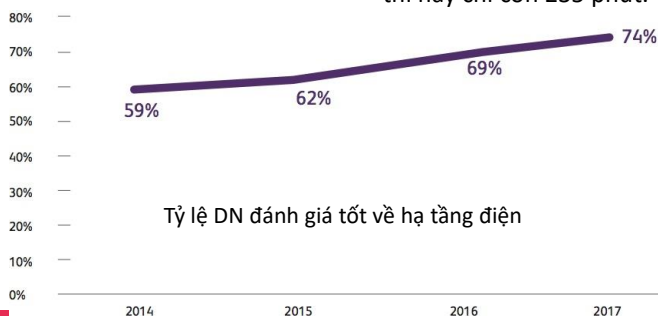

Thực tiễn tốt – Bộ phận một cửa của Bộ Xây dựng

- Lần đầu tiên có bộ phận một cửa cấp bộ
- Các cục vụ xử lý thủ tục hành chính có sự giám sát, chuẩn hoá và minh bạch hơn
- Đặc biệt, tại bộ phận một cửa của BXD, bất kỳ cán bộ nào cũng có thể tiếp nhận hồ sơ của tất cả các thủ tục hành chính trong bộ, chứ không chia mỗi người một số loại thủ tục
- Tuy nhiên, vẫn còn nhiều thách thức để có thể vận hành thành công mô hình này.

Tiếp cận điện năng

- Một trong 2 lĩnh vực được doanh nghiệp đánh giá cao nhất trong NQ19
- Thủ tục và thời gian đấu nối điện có cải thiện đáng kể, từ 6 bước 115 ngày xuống 4 bước, 31 ngày.
- Loại hạ tầng tốt thứ 2 tại Việt Nam, chỉ sau điện thoại (78%)
- Độ ổn định điện năng tăng đáng kể: mất điện giảm cả về số lần và thời gian. Năm 2012: mất điện trung bình 8000 phút/khách hàng thì nay chỉ còn 235 phút.

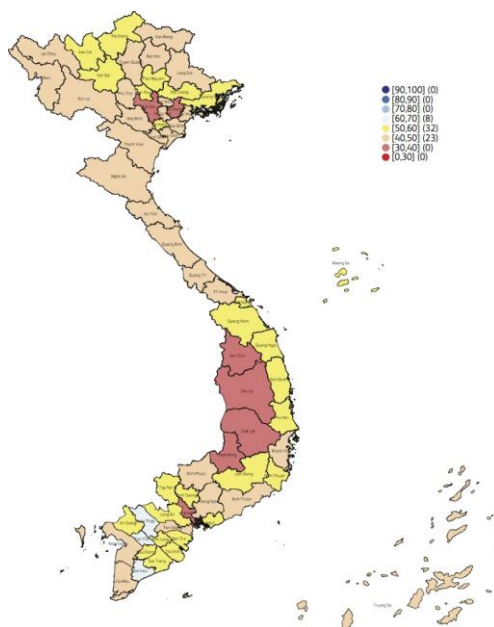
Thực tiễn tốt Triển khai Nghị quyết 19 tại EVN

- EVN tự tìm hiểu Doing Business từ 2013, Việt Nam đứng thứ 156 thế giới.
- EVN làm việc với Ngân hàng thế giới để tìm hiểu về phương pháp
- Biện pháp cải thiện
 - Kiến nghị BCT sửa đổi quy định về đấu nối điện năng (2 lần)
 - Tự thiết kế lại quy trình đấu nối điện năng của EVN (3 lần)
 - Đầu tư thêm máy móc, thiết bị để giảm sự cố điện
 - Thay đổi quy trình vận hành để giảm cắt điện theo kế hoạch
 - Phối hợp với cơ quan khác để liên thông thủ tục hành chính

Nộp thuế

- Khu vực Nam Bộ và Duyên hải Nam trung bộ có sự cải thiện tích cực hơn. Hà Nội và TPHCM trong nhóm ít chuyển biến
- Chuyển biến được ghi nhận:
 - Giảm tần suất kê khai thuế
 - Hệ thống điện tử
 - Đơn giản hoá biểu mẫu, tờ khai, ghi hoá đơn
 - Bỏ việc nộp bản kê hoá đơn
 - Minh bạch quy định xác định doanh thu
 - Nới rộng chi phí hợp lý cho doanh nghiệp
- NQ 19 giúp vượt qua rào cản, đẩy nhanh tốc độ cải cách
- Tình trạng có cách hiểu khác nhau giữa cơ quan thuế và doanh nghiệp về pháp luật thuế diễn ra phổ biến.

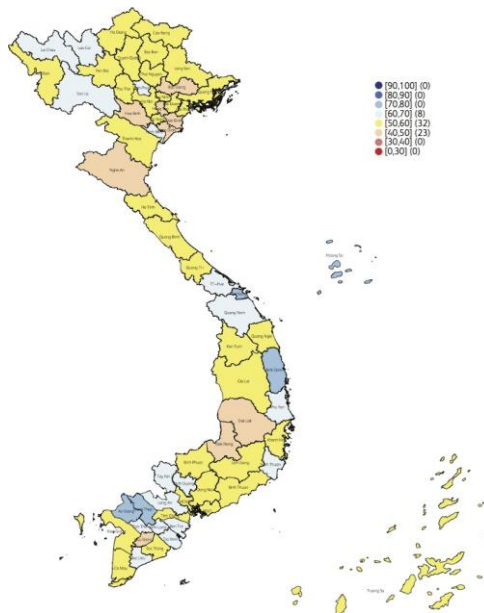

Thực tiễn tốt – Ứng dụng công nghệ thông tin trong lĩnh vực thuế

- Được thực hiện bài bản, mang lại nhiều lợi ích trên thực tế
 - Xây dựng cơ sở dữ liệu tập trung toàn quốc
 - Phần mềm kê khai chung, trực tuyến, tự động cập nhật, dung lượng thấp, giảm nghẽn mạng
 - Phần mềm quản lý công việc nội bộ: giúp lãnh đạo giám sát từng cán bộ
 - Tự động liên kết dữ liệu với hải quan, kho bạc; cung cấp dữ liệu (không tự động) cho quản lý đất đai, phương tiện giao thông
 - Tạo cơ sở cho áp dụng quản lý rủi ro
- Tiến tới
 - Hoá đơn điện tử toàn bộ
 - Trích xuất dữ liệu phục vụ theo dõi diễn biến kinh tế, hoạch định chính sách

Đăng ký bất động sản

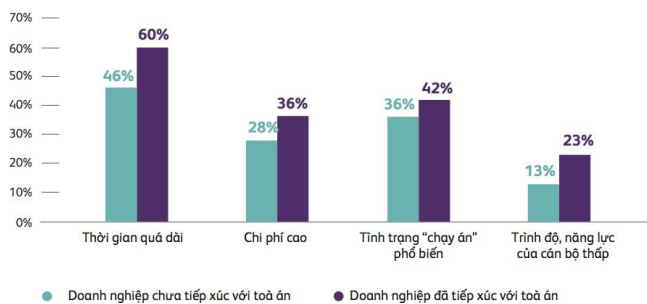
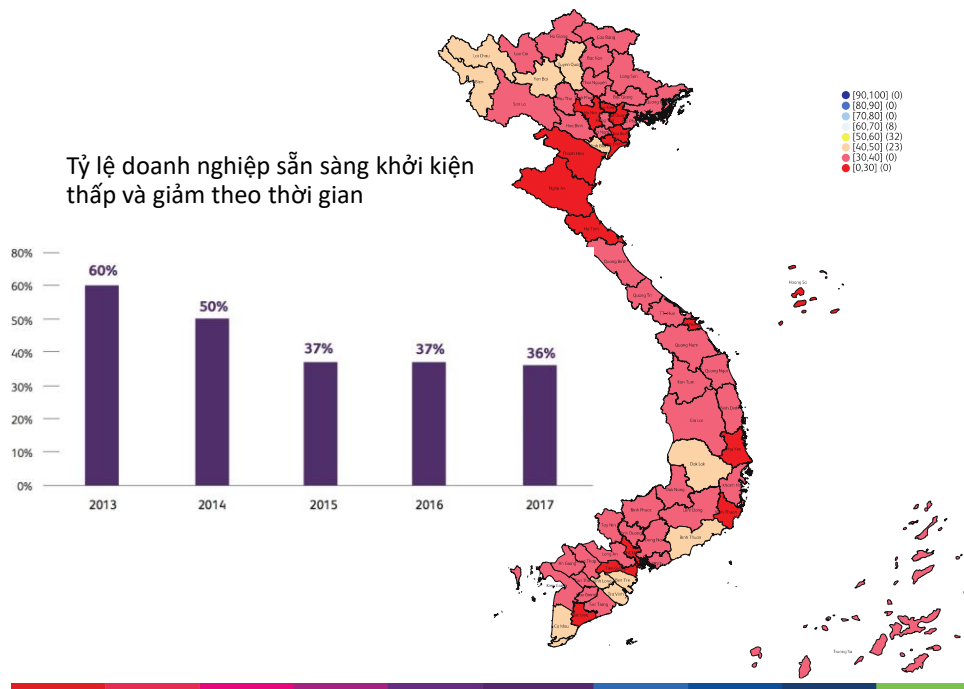
- Chỉ số tụt hạng từ 33 năm 2015 xuống 60 năm 2019
- Bộ TNMT cải cách thủ tục một cách đơn lẻ, chưa có sự phối hợp với các cơ quan công chứng, thuế, xây dựng
- Bộ TNMT chưa tìm hiểu chi tiết phương pháp đánh giá của Doing Business
- Kế hoạch triển khai NQ 19 còn chung chung, không thống nhất đầu mối

Cải cách tư pháp

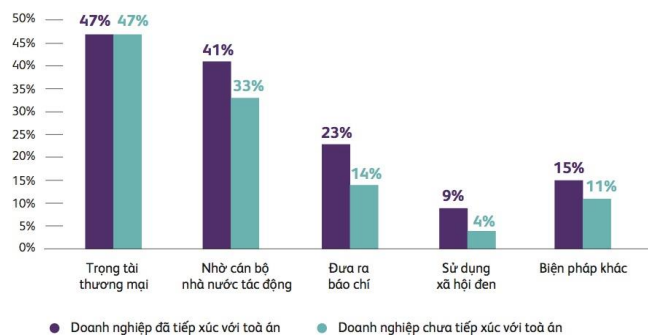
- Cải cách tư pháp trong giải quyết tranh chấp kinh doanh thương mại và phá sản diễn ra rất chậm.
- Tòa án:
 - 2 sự thay đổi được ghi nhận: công khai bản án và công bố án lệ
 - 3 sự thay đổi mới chỉ nằm trên giấy: thủ tục rút gọn, tòa án điện tử và cải thiện tình trạng những nhiều khi nhận đơn khởi kiện
- Thi hành án:
 - Kéo dài và tỷ lệ thành công thấp

Thời gian kéo dài và tình trạng chạy án là nguyên nhân chính khiến DN ngại khởi kiện

Hệ thống tư pháp không hiệu quả khiến doanh nghiệp có xu hướng sử dụng các biện pháp không chính thức

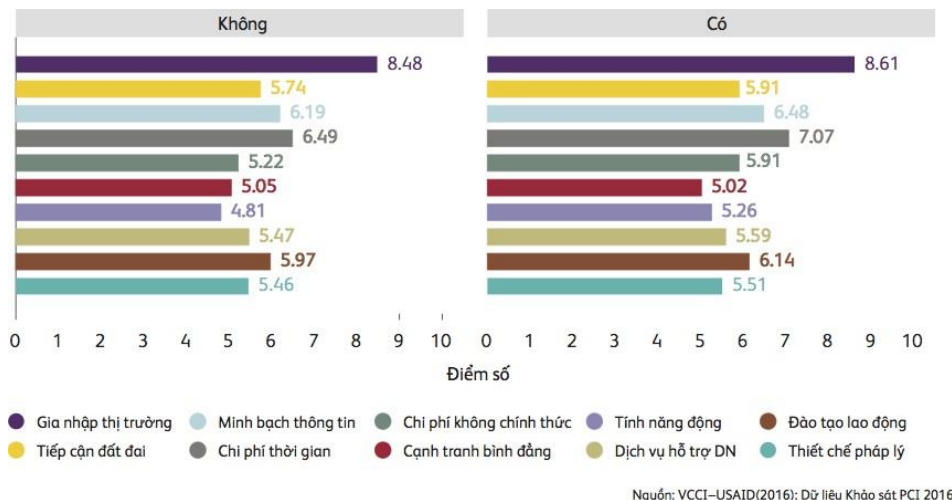
Cải cách thủ tục hành chính tại các địa phương

- Có sự cải thiện rõ rệt ở nhiều địa phương
- Cơ chế một cửa phát huy tác dụng
- Thủ tục trực tuyến, bưu điện chưa đạt được kỳ vọng:
 - Nhiều địa phương báo cáo thực hiện được dịch vụ công cấp độ 3 và cấp độ 4
 - Mới có thủ tục thuế, hải quan và bảo hiểm xã hội có tỷ lệ làm trực tuyến cao
 - Các thủ tục khác vẫn còn rất nhiều trục trặc, bất tiện
 - Phương thức thanh toán chưa được giải quyết tốt
 - Doanh nghiệp lại phải quay lại sử dụng bản giấy

Cơ chế một cửa

- Một số địa phương áp dụng cơ chế một cửa tập trung (trung tâm hành chính công)
- Đa số các doanh nghiệp hoan nghênh mô hình này
- Nguyên nhân thành công là có sự giám sát tốt hơn
- Có nơi đã scan hồ sơ, xử lý trên bản điện tử, nhưng nhiều nơi vẫn phải mang qua mang lại
- Một số doanh nghiệp vẫn phản ánh tình trạng phải làm việc trực tiếp với Sở ngành chuyên môn để điều chỉnh, hoàn thiện hoặc giải trình hồ sơ

So sánh điểm số PCI tại những nơi có/không lập TTHCC

Thực tiễn tốt -Trung tâm hành chính công Thừa Thiên Huế

- Mới đi vào hoạt động, chưa có kết quả cụ thể
- Hệ thống được thiết kế có nhiều điểm tiến bộ:
 - Kết nối hệ thống bấm số thứ tự với hệ thống quản lý công việc để tăng cường khả năng giám sát
 - Scan toàn bộ hồ sơ doanh nghiệp nộp, cán bộ xử lý hồ sơ trực tuyến
 - Mỗi doanh nghiệp có một tập hợp các tài liệu trực tuyến và không phải nộp lại hồ sơ đã có trên hệ thống
 - Mỗi cán bộ có một ID và pass truy cập riêng, và mọi hành động trên hệ thống thông tin đều được lưu vết
- Cơ sở dữ liệu dùng chung cho phép tận dụng để làm nhiều việc khác trong tương lai

Đánh giá sự hài lòng

- Một số địa phương triển khai hệ thống đánh giá sự hài lòng
 - Qua phiếu giấy
 - Qua nút bấm tại chỗ
 - Qua email (các doanh nghiệp thích hình thức này nhất)
- Chỉ một số ít địa phương công khai kết quả này và sử dụng để đánh giá cán bộ
- Một số nơi bắt đầu viết thư xin lỗi doanh nghiệp và người dân khi chậm làm thủ tục

Thực tiễn tốt – DDCI của Tuyên Quang

- Năm 2013, Tuyên Quang ở vị trí "đội sổ" trong bảng xếp hạng PCI
- DDCI của Tuyên Quang được thực hiện liên tục 3 năm từ 2015-2017
- Khảo sát 500 doanh nghiệp, đánh giá 36 sở ngành huyện thị
- Ba yếu tố thành công:
 - Khách quan: do hiệp hội doanh nghiệp làm
 - Công khai: trên website của HHDN
 - Trách nhiệm: UBND tỉnh dùng để đánh giá cán bộ

Công khai, minh bạch thông tin trên website

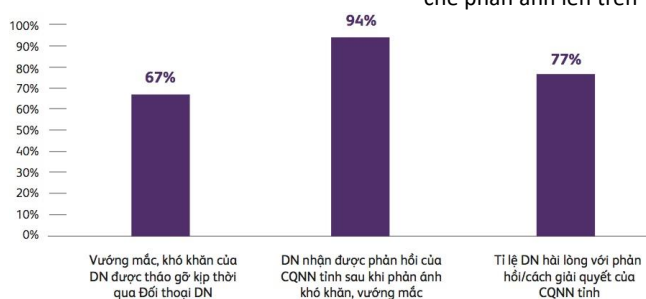
- Tất cả các cơ quan đều đã công khai thông tin về thủ tục hành chính trên website
 - Hầu hết chỉ dừng lại ở việc công khai những thông tin theo quy định của pháp luật
 - Nhiều website không đăng tải đầy đủ các quy hoạch của địa phương
 - Mới chỉ tập trung bản tiếng Việt, bản tiếng Anh khá hạn chế
-

Thực tiễn tốt – Bình Dương minh bạch thông tin trên website

- Website của tỉnh Bình Dương được nhiều doanh nghiệp đánh giá cao nhờ đầy đủ thông tin và có hướng dẫn chi tiết
 - Các thông tin đăng đầy đủ trên website:
 - Các dự án đầu tư công, thông báo mời thầu và kết quả đấu thầu
 - Các dự án tỉnh kêu gọi đầu tư
 - Các quy hoạch, chương trình, đề án phát triển của tỉnh
 - Các báo cáo thống kê của tỉnh
 - Hướng dẫn chi tiết
 - Ngoài thông tin chung, website của Bình Dương còn đăng tải nhiều hướng dẫn chi tiết, biểu mẫu hồ sơ
-

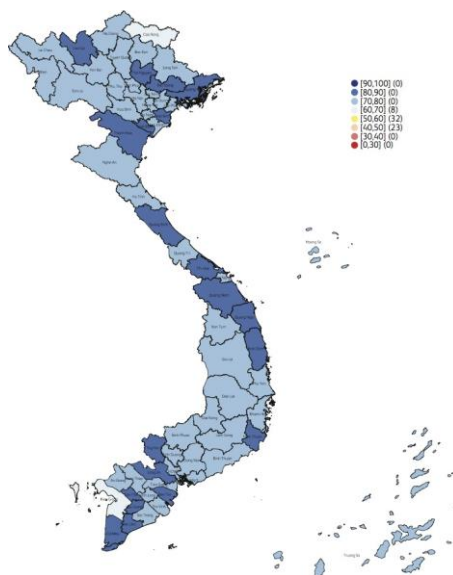
Tổ chức đối thoại với doanh nghiệp

- Tất cả các tỉnh, cơ quan thuế và hải quan đều tổ chức hoạt động đối thoại với doanh nghiệp.
- Một số địa phương chia nhóm doanh nghiệp để tổ chức đối thoại
- Các doanh nghiệp nhận thấy:
 - Nếu có chủ tịch/bí thư thì vấn đề được giải quyết tốt hơn
 - Nếu đầu mối tổ chức là HHĐN thì các DN cảm thấy thoải mái và hiệu quả hơn
 - Các vấn đề không thuộc thẩm quyền của tỉnh vẫn không có cơ chế phản ánh lên trên

Tiếp nhận và phản hồi kiến nghị của doanh nghiệp

- Các địa phương đều công khai số điện thoại, email trên website để doanh nghiệp liên lạc khi cần thiết
 - Các doanh nghiệp lớn không gặp khó khăn gì khi liên lạc với lãnh đạo tỉnh
 - Một số doanh nghiệp nhỏ phản ánh rằng việc liên lạc qua số điện thoại và email không thực sự hiệu quả
- Một số đại phương bố trí thời gian tiếp doanh nghiệp tương tự như tiếp dân
- Một số địa phương thực hiện Cà phê doanh nhân

Thực tiễn tốt

Trả lời DN qua điện thoại và email tại Long An

- Nhiều doanh nghiệp, luật sư phản ánh về sự năng động, nhiệt tình khi trả lời điện thoại và email của cán bộ tỉnh Long An
- Đây là điều hiếm thấy ở các địa phương khác

Cà phê doanh nhân tại nhiều địa phương

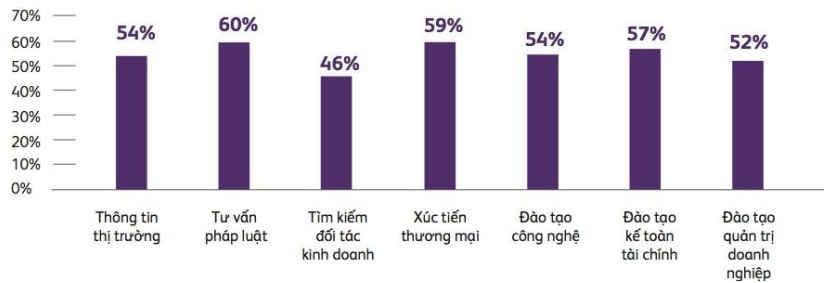
- Rất nhiều địa phương tổ chức cà phê doanh nhân: Đồng Tháp, Quảng Ninh, Quảng Ngãi, TPHCM, Bạc Liêu, Tuyên Quang, Yên Bái, Vĩnh Phúc

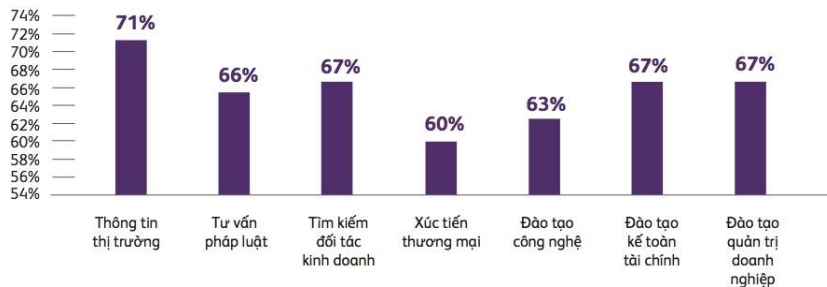
Xúc tiến đầu tư

- Tất cả các tỉnh đều có hoạt động xúc tiến đầu tư
- Các doanh nghiệp cho rằng:
 - Hoạt động xúc tiến đầu tư sẽ hiệu quả hơn nếu được tổ chức ở các thành phố lớn thay vì tổ chức ở tỉnh
 - Nên do các doanh nghiệp hạ tầng tổ chức thì tốt hơn là chính quyền

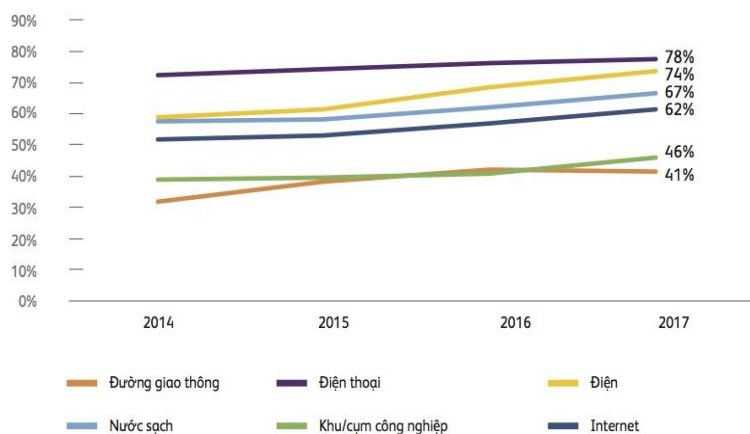
Tỷ lệ doanh nghiệp sử dụng dịch vụ hỗ trợ

Tỷ lệ doanh nghiệp muốn tiếp tục sử dụng dịch vụ hỗ trợ

Cải thiện chất lượng hạ tầng Giảm chi phí kinh doanh cho doanh nghiệp

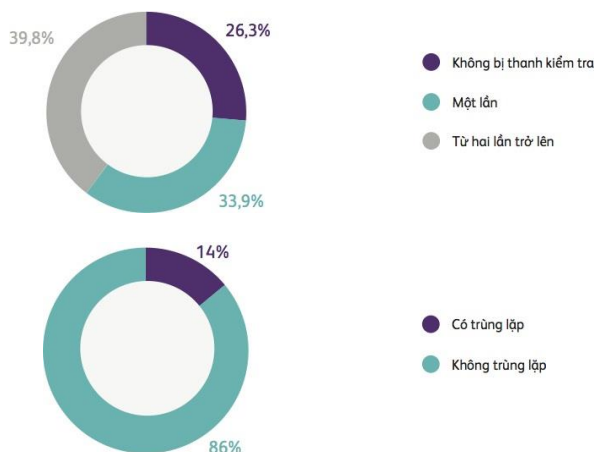

Tình trạng chậm tiến độ các dự án hạ tầng giao thông là vướng mắc lớn nhất đối với các doanh nghiệp

Minh bạch công tác thanh tra, kiểm tra

Tỷ lệ doanh nghiệp bị thanh kiểm tra từ 2 lần trở lên năm 2016 là 48%, năm 2017 giảm còn 40%

Trong số các doanh nghiệp này, tỷ lệ cho biết có sự trùng lặp về nội dung giữa các cuộc thanh kiểm tra là 24% năm 2016, giảm còn 14% năm 2017

Thực tiễn tốt - Bắc Ninh công khai kế hoạch thanh tra trên website tỉnh

- Tháng 12/2017, UBND tỉnh Bắc Ninh yêu cầu:
 - Thanh tra tỉnh phối hợp với các cơ quan xây dựng kế hoạch tranh tra, kiểm tra hàng năm, bảo đảm không chồng chéo, trùng lặp
 - Công khai danh sách doanh nghiệp theo kế hoạch trên website tỉnh trước ngày 31/12 hàng năm
 - Doanh nghiệp được cung cấp số điện thoại của Chủ tịch UBND tỉnh để phản ánh khi bị thanh kiểm tra quá 2 lần không đúng quy định
 - Sở Nội vụ tham mưu UBND tỉnh không xét thi đua đối với tổ chức, cá nhân vi phạm các quy định tại công văn này
- Thực tế đã có một số bản kế hoạch thanh tra được tìm thấy trên website của UBND tỉnh Bắc Ninh

Quản lý rủi ro trong thanh tra, kiểm tra

- Hiện mới chỉ có ngành thuế, hải quan áp dụng rộng rãi quản lý rủi ro vào công tác thanh tra, kiểm tra
- Bộ Công Thương:
 - Thủ tục cấp chứng nhận xuất xứ
- Bộ Xây dựng:
 - Ủng hộ nhưng cho rằng đây là vấn đề khó
- Bộ Tài nguyên và Môi trường:
 - Đã có biện pháp phân loại 16 ngành có mức độ rủi ro môi trường cao
 - 2019 mới làm đề xuất kế hoạch xây dựng cơ sở dữ liệu về thanh kiểm tra, nhưng sẽ không được ưu tiên so với các cơ sở dữ liệu khác, phải sau 2021 thì mới có thể bắt đầu xây dựng cơ sở dữ liệu

Nhận xét về kết quả thực hiện các nhiệm vụ được giao

- Nhìn chung có sự cải thiện tích cực về môi trường đầu tư và biện pháp hỗ trợ doanh nghiệp
- Khoảng cách từ chính sách hỗ trợ đến đối tượng thụ hưởng vẫn còn khá xa
- Không gian cải cách còn rất rộng
- **Vai trò của NQ19**
 - Đối với một số cơ quan, NQ19 và Doing Business lần đầu tiên đặt môi trường kinh doanh của VN trong bối cảnh so sánh với thế giới
 - NQ19 đặt mục tiêu **định lượng** tạo áp lực lớn cho các cơ quan nhà nước
 - NQ19 giúp đẩy nhanh quá trình cải cách, giảm bớt lực cản cải cách ở một số ngành lĩnh vực
- **Vai trò của NQ35**
 - Quan tâm tới sự phát triển của các doanh nghiệp dân doanh trong nước
 - Tạo lập cơ chế phối hợp tổng thể trong việc hỗ trợ doanh nghiệp

Kiến nghị

Giải pháp để thực hiện tốt hơn nhiệm vụ được giao

- Tìm hiểu rõ phương pháp và các biện pháp để cải thiện chỉ số
- Lập kế hoạch tốt, có đầu mối thống nhất, phân công nhiệm vụ rõ ràng
- Ứng dụng công nghệ thông tin cần làm thực chất, tránh hình thức
- Kết quả đầu ra phải đo lường được một cách khách quan và có phản hồi của doanh nghiệp
- Gắn chặt việc thực hiện nhiệm vụ với công tác cán bộ
- Vai trò của người đứng đầu trong việc ra quyết định và phối hợp với cơ quan khác
- Sự phối hợp giữa các bộ ngành

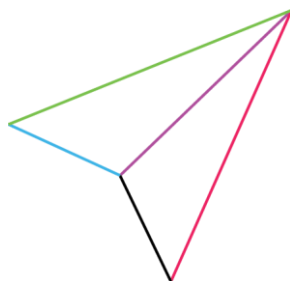
Giải pháp để cải thiện chất lượng điều hành

- Thống nhất tiêu chí cắt giảm điều kiện kinh doanh và kiểm tra chuyên ngành
- Tập trung vào việc phối hợp, liên thông thủ tục hành chính
- Thay đổi vai trò của Nhà nước trong xúc tiến đầu tư và các dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp
- Kiểm tra việc công khai thông tin trên website của các bộ ngành, địa phương
- Cần thống nhất cơ chế chuyển kiến nghị của doanh nghiệp từ cấp địa phương lên cấp trung ương
- Giao nhiệm vụ cho thanh tra tỉnh điều phối hoạt động thanh kiểm tra doanh nghiệp
- Áp dụng nguyên tắc quản lý rủi ro
- Cải cách tư pháp giải quyết tranh chấp kinh doanh thương mại và thi hành án phải là trọng tâm

“Chúng ta không bao giờ đạt được những thành quả đó nếu chính sách kinh tế của chúng ta không tạo ra một môi trường kinh doanh ổn định vững chắc và khuyến khích tinh thần doanh nghiệp.”

Margaret Thatcher

Trân trọng cảm ơn

Ban Pháp chế - VCCI

024.35770632/024.35742022 (máy lẻ 355)

xdphapluat@vcci.com.vn

xdphapluat.vcci@gmail.com

